

## הכנסת העשרים וחמש

סיומן דוידסון	יוזמים :	חברי הכנסת
יאיר לפיד		
אורנה ברביבאי		
מאיר כהן		
קארין אלהרר		
מירב כהן		
מיקי לוי		
מירב בן ארי		
רם בן ברק		
יואב סגלוביץ'		
בועז טופרובסקי		
מיכל שיר סגמן		
עידן רול		
יוראי להב הרצנו		
ולדימיר בליאק		
רון כץ		
מטי צרפתי הרכבי		
טטיאנה מזרסקי		
יסמין פרידמן		
דבי ביטון		
משה טור פז		
נאור שירי		
שלי טל מירון		

---

פ/25/3736

### הצעת חוק יום הדמוקרטיה, התשפ"ג–2023

- מטרה 1. מטרתו של חוק זה לקבוע יום ציון שנתי ולהעלות על נס את ערכי הדמוקרטיה לרבות שלטון העם, הפרדה בין רשויות השלטון, חירות, שוויון, פלורליזם, זכויות האדם והאזרח ושמירה על זכויות המיעוט.

- יום הדמוקרטיה 2. (א) יום הדמוקרטיה יצוין מדי שנה ביום כ"ד בטבת, היום שבו נערכו במדינת ישראל הבחירות הראשונות בהן נבחרה האסיפה המכוננת (להלן – יום הדמוקרטיה).
- (ב) חל כ"ד בטבת ביום חג, מנוחה או שבתון, ביום זיכרון או ציון ממלכתי או ביום שלפני אחד הימים כאמור, יקוימו הפעילויות של יום הדמוקרטיה ביום ראשון בשבוע שלאחר מכן.
- דרכי קיום 3. (א) מוסדות המדינה, צה"ל ומוסדות החינוך יקיימו פעולות חינוכיות-ערכיות לקידום מטרותיו של חוק זה.
- (ב) הכנסת תקיים דיון מיוחד במליאת הכנסת לציון יום הדמוקרטיה במועד האמור בסעיף 2 או במועד סמוך לו.
- (ג) הממשלה תקיים אירוע מיוחד בישיבת הממשלה במועד האמור בסעיף 2 או במועד סמוך לו.
- (ד) בית הנשיא יציין את יום הדמוקרטיה במועד האמור בסעיף 2 או במועד סמוך לו.
- ביצוע 4. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר החינוך, לקבוע פעולות נוספות לציון יום הדמוקרטיה, לרבות פעולות שיתקיימו בשיתוף פעולה עם ארגונים אזרחיים במדינת ישראל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל וההסתדרות הציונית העולמית.

## דברי הסבר

מדינת ישראל היא מדינה יהודית ודמוקרטית. כך עוצב המבנה המדיני והמשטרי שלה במשך כל שנות קיומה. הערכים היהודים והדמוקרטיים שהמדינה מושתתת עליהם אינם עומדים בסתירה אלא מזינים זה את זה. אופייה היהודי של מדינת ישראל מונע ריכוז כוח רב מדי בידי אחת הרשויות, ותורם לקיום שיח המבוסס על ויתורים ופשרות בין מוקדי הכוח השונים. ערכיה של מדינת ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית, משמשים לאורך השנים גם כאמת מידה פרשנית במשפט הישראלי לחוקים ולחוקי היסוד של המדינה. כל אלו כוננו את מדינת ישראל כפי שאנו מכירים אותה כיום.

למרבה הצער, לאחרונה החלו להישמע קולות בקרב חלק מנבחרי הציבור והאוכלוסייה שמערערים על אופייה הדמוקרטי של מדינת ישראל ומבקשים לכרסם בו. ניסיון זה לשינוי שיטת המשטר במדינה בלא הסכמה ציבורית רחבה ותוך התעלמות ממנגנוני האיזונים והבלמים המצויים בבסיס שיטת המשטר הדמוקרטי, מלמד כי פירות הדמוקרטיה אינם מתת אל אלא תוצר של עבודה חינוכית ואזרחית קשה וכן של דבקות בערכים הליברליים. יש לציין כי שחיקת מעמד הדמוקרטיה אינה ייחודית למדינת ישראל, אלא מהווה אתגר שפוקד מדינות מערביות רבות.

על כן, מוצע לקבוע את יום הדמוקרטיה כיום ציון שנתי שיעלה על נס את ערכי הדמוקרטיה לרבות

שלטון העם, הפרדה בין רשויות השלטון, חירות, שוויון, פלורליזם, זכויות האדם והאזרח ושמירה על זכויות המיעוט. מוצע כי יום הדמוקרטיה יתקיים בכ"ד בטבת, היום שבו נערכו הבחירות לאספה המכוננת שהיו הבחירות הראשונות במדינת ישראל. אותה אסיפה מכוננת שבהמשך הכריזה על עצמה כ"כנסת הראשונה", ומאז ועד היום מהווה אבן יסוד בתשתית הדמוקרטית של מדינת ישראל. כמו כן, מוצע לקבוע כי יום הדמוקרטיה יצוין בפעילויות שונות שיתרמו לחיזוק ערכי הדמוקרטיה בחברה הישראלית, לרבות הקדשת זמן ללימוד הנושא ולפעולות חינוכיות וערכיות במחנות צה"ל, במוסדות המדינה ובבתי הספר, קיום דיון מיוחד במליאת הכנסת, אירוע מיוחד בישיבת הממשלה וציון יום הדמוקרטיה בבית הנשיא.

-----  
הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
כ"ח בתמוז התשפ"ג (17.07.2023)